

Savitaipaleen kunta
Peltolahdentie 3 a
54800 Savitaipale

Savitaipaleen kunnan lausuntopyyntö 22.4.2024

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto koskien Teollisuusalueen asemakaavan muutos, kaavaluonnos, Savitaipale

Lausuntopyyntö

Savitaipaleen kunta on pyytänyt Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (myöhemmin ELY-keskus) lausuntoa koskien teollisuusalueen asemakaavamuutosta. Kyseessä on kaavaluonnos.

Asemakaava-alue sijaitsee Savitaipaleen kunnassa ns. Petynmäen teollisuusalueella.

Asemakaavan tavoitteena on laatia tuotoltaan megawattiluokan aurinkovoimalan mahdollistava asemakaava. Alueen tuottoteho tulisi olemaan n. 15 MW. Suunnittelualan pinta-ala on n. 18 ha. Asemakaavalla mahdollistetaan sähköä tuottavien aurinkopaneelien rakentaminen asemakaava-alueelle. Aurinkovoimala muodostuu paneeleista, jotka tulevat sijoittumaan etelä-pohjoinen ja itä-länsi -suuntaisiin rivistöihin alueella. Rivistöjen väliin jää n. 6 m vapaata tilaa riippuen järjestelmän lopullisesta suunnitelmasta. Aurinkopaneelien tukirakenteet tulisivat nousemaan n. 1 m korkeudelle maanpinnasta ja paneelien maksimikorkeus tulisi olemaan n. 3 m. Paneelien tuottama sähkö syötetään asemakaava-alueen ulkopuolelle rakennettavan muuntoaseman kautta Lappeenrannan energiaverkkojen siirtolinjaan. Aurinkopaneelien toteuttaminen alueelle tukee kotimaiselle energiantuotannolle ja energiatuotannon omavaraisuudelle asetettuja tavoitteita. Toimintavarma energiahuolto on tärkeä osa kansallista huoltovarmuutta. Aurinkovoimalan tulee toteuttamaan yksityinen toimija.

Savitaipaleen tekninen lautakunta on myöntänyt poikkeamisluvan 24.8.2023 suunnittelualueelle aurinkovoimaloiden rakentamiseksi asemakaavan T-, VL- ja katualueille. Sekä rakennusvalvonta on myöntänyt alueelle rakennusluvan aurinkosähkövoimaloille.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Teollisuusalueen asemakaavan muutoksen kaavaluonnoksen yhteydessä on toimitettu myös osallistumis- ja arviointisuunnitelma (myöhemmin myös OAS). OAS täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, myöhemmin myös MRL) mukaiset vaatimukset.

24.5.2024

Alueidenkäyttö

Maankäyttö- ja rakennuslain 54.1 §:n mukaan asemakaavaa laadittaessa on maakuntakaava ja oikeusvaikutteinen yleiskaava otetta huomioon siten kuin siitä edellä säädetään. Maakuntakaavan osalta suunniteltu asemakaava ei vastaa maakuntakaavan sisältöä, mutta Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040 on vireillä, jossa tulee otetuksi huomioon alueen muuttunut maankäyttö. Vireillä olevan asemakaavan muutoksen osalta on tunnistettu, että suunnittelualueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa. MRL 54.4 §:n mukaan, jos asemakaavaa laaditaan alueelle, jolla ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa, on asemakaavaa laadittaessa soveltuvin osin otettava huomioon myös mitä yleiskaavan sisältövaatimuksista säädetään. Tämä on kaavaselostuksessa otettu huomioon ja selostuksen kohdassa 5.8 *kaavan suhde yleiskaavan sisältövaikutuksiin*.

Kaavaselostuksessa on käyty läpi kaavan vaikutukset. Kaavaselostuksen perusteella hankkeen ilmastovaikutukset jäävät todennäköisesti hyvin vähäisiksi ja hankkeen avulla tuotetaan vähähiilistä uusiutuvaa energiaa, joka on ilmastotavoitteiden saavuttamisen kannalta hyvä asia. Ilmastovaikutusten osalta voidaan todeta, että kaavaselostuksessa on tunnistettu paneelien valmistuksen osalta haitalliset vaikutukset. Suunnittelualueelta tullaan kaavaselostuksen mukaan kaatamaan metsää, joten tämä tulisi myös tunnistaa hankkeen haitallisena ilmastovaikutuksena. Ilmastovaikutusten arvioinnissa olisi hyvä arvioida hankkeen kokonaisvaikutuksia sekä mahdolliset haitalliset vaikutukset että niiden lieventämistoimet.

Maaperä pilaantuneisuus

Kaavaselostuksessa on todettu, että kaava-alueella ei ole maaperän pilaantuneisuuskohteita. Kaava-alueella sijaitsee kuitenkin yksi Maaperän tilan tietojärjestelmän kohde. Kaava-alueen itäreunassa Savitaipaleentien ja Lavikanlahdentien risteyksen tuntumassa on tapahtunut 1990-luvulla öljyvahinko. Pelastuslaitos on tehnyt kohteessa ensitorjunnan, mutta maaperän pilaantuneisuutta ei ole alueella selvitetty tutkimuksilla. Kohteen laji tietojärjestelmässä on *"Ei puhdistustarvetta nykyisellä maankäytöllä"*. Maankäytön muuttuessa kohteen pilaantuneisuus ja puhdistustarve tulee kuitenkin tarvittaessa varmistaa tutkimuksilla.

Pohjavesi

Kaavaselostuksessa on todettu, että aurinkopaneelien lasien puhdistukseen käytetään vain biohajoavia puhdistusaineita. Kirjaus voi olla ristiriidassa kaavan yleisten määräysten kanssa. Myös biohajoavat puhdistusaineet voivat aiheuttaa pohjaveden tai maaperän pilaantumista joko suoraan tai hajoamalla maaperässä alkuperäistä haitallisempaan muotoon. Paneelientien kunnossapitoon käytettävät kemikaalit tulisi huomioida tarkemmin kaavamääräyksissä yleisen pohjaveden pilaamiskiellon lisäksi.

24.5.2024

ELY-keskus tuo esiin myös, että esitetty kaavamääräys ja toiminalle jo aiemmin myönnetty poikkeamispäätös ovat ristiriidassa. Poikkeamispäätökseen liitetyssä asemapiirustuksessa on esitetty, että paneelikenttien alueet pinnoitetaan kuorikkeella. Pohjavesialueelle ei tule levittää/läjittää runsaasti orgaanista ainesta sisältävää materiaalia. Orgaaninen aines sisältää humusta. Hyvin vettäjohtavan maaperän alueella kuorikkeen humus voi päätyä pohjaveteen ja kuluttaa pohjaveden happea. Jos pohjaveden happipitoisuus laskee riittävän alhaiseksi, maaperässä luontaisesti olevaa rautaa ja mangaania liukenee pohjaveteen. Rauta- ja mangaanipitoisuuden kohoaminen heikentää pohjaveden laatua ja näin toiminnan voi katsoa olevan ympäristönsuojelulain 17 § pohjaveden pilaamiskiellon vastaista. Pilaamiskielto sisältää myös vaarantamisen käsitteen.

Luonnonsuojelu

Luontoselvityksen perusteella Petynmäen kaavamuutosalueella on kaksi merkittävää luonnonsuojelulla rauhoitetun kangasvuokon esiintymää. Alueella kasvavien kangasvuokkojen elinympäristön mahdolliseen heikentämiseen ja kangasvuokkojen siirtoistutukseen on haettu ja saatu lupa ELY-keskukselta.

Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin kirjoverkkoperhosen esiintymistä selvitetiin luontoselvityksessä yleisellä tasolla tarkastellen alueen potentiaalia lajin elinympäristöksi. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 78 §:n mukaan kiellettyä. Selvityksen mukaan soveltuvaa elinympäristöä ja ravintokasvien runsaita esiintymiä havaittiin erityisesti Petynmäen hankealueella. Kaavamuutoksen alueella tulee tehdä tarkempi lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen selvitys ennen rakennusvaiheen alkua, kun paneelien sijoittuminen on selvinnyt. Kirjoverkkoperhosen esiintyminen voi rajoittaa alueella tapahtuvaa rakentamista, sillä luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan edellytyksenä poikkeamiselle lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämisestä tai heikentämisestä on, ettei sille ole muuta tyydyttävää ratkaisua. Asia tulee kirjata kaavamääräyksiin.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen lausunto

Asemakaavoitettava alue sijaitsee valtatie 13 tiealueen naapurissa. Asemakaavoitettavasta alueesta on suoritettu erilliset neuvottelut, jossa on tarkasteltu sen vaikutuksia valtatie 13 tulevaisuuden tarpeiden tilavaatimuksien suhteen. Keskustelu käytiin Savitaipaleen kunnan, aurinkopaneelikenttätoimijan sekä Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen välillä. Tällöin katsottiin, että asemakaavahankkeen toteuttaminen on mahdollista valtatie 13 tien parantamisen näkökulmasta. Valtatielle 13 on laadittu toimenpidesuunnitelma, joka on nähtävillä osoitteessa <https://vayla.fi/vt-13-mikkeli-lappeenranta>. Kaavahanke ei todennäköisesti aiheuta merkittävää haittaa nykyisen valtatie 13 liikenneturvallisuudelle tai sen sujuvuudelle. EV-alueen puusto säilyy visuaalisena esteenä valtatie 13 liikenteelle.

24.5.2024

Tässä vaiheessa kaavaprosessia ei Liikenne ja infrastruktuuri - vastuualueella ole huomautettavaa, lausunto tarkentuu mahdollisesti kaavaprosessin seuraavassa vaiheessa.

Lopuksi

Aurinkovoimalan rakentaminen tukee osaltaan ilmastotyötä, joka on askel kohti vähähiilisyyttä ja hiilineutraalimpaa Suomea. Asemakaavalla edistetään uudistuvien energialähteiden hyväksikäyttöä ja tuetaan kestävä kehitystä.

Asemakaavaluonnoksessa on valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja asemakaavamuutoksen vaikutukset selvitetty pääosin riittävästi, joka muodostaa pohjan asemakaavaehdotuksen laadintaan.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt alueidenkäytön asiantuntija Suvi Karppinen ja ratkaissut arkkitehti Tuija Mustonen.

Tiedoksi

Etelä-Karjalan liitto
Etelä-Karjalan museo
Lappeenrannan seudun ympäristötoimi

Tämä asiakirja KASELY/708/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KASELY/708/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Karppinen Suvi 24.05.2024 09:48
Hyväksyjä Mustonen Tuija 24.05.2024 09:49